Ara Pirineus, 29/03/21

Cerdanya i qui li escriu

Dins de la literatura catalana, sota la capa mediàtica, hi ha una relació de bons autors i obres

Ara que s'acosta Sant Jordi, recordo que fa uns anys em vaig quedar atònit després d'haver llegit l'article «La Cerdanya de Josep Pla», de Màrius Carol, publicat en un dels números de la revista *Cadí-Pedraforca*. La primera frase em va deixar bocabadat: «No és cert que la Cerdanya no hagi tingut qui li escrigui.» Després la reforçava amb aquesta altra: «Segurament, una comarca de tanta bellesa i de tants contrastos [...] hauria d'haver inspirat més literatura.» I la línia de l'article em va conduir fins a la conclusió: «Narcís Oller és l'autor de la gran novel·la de la comarca, *Pilar Prim*, tanmateix Jacint Verdaguer, Estanislau Torres —mort recentment— o Joan Maragall la van evocar magistralment.»

A Catalunya sempre estem pontificant. Ho fem amb comtes, reis, bandolers, «herois» de l'Onze de Setembre, polítics, escriptors... No discutiré que Josep Pla no hagi estat un magnífic escriptor, però, com tots els autors, no tot el que ha escrit és bo. Si algun dia a mi se m'acudís escriure «el cel hi és [a la Cerdanya] esbatanat i sembla que hi volen els àngels», segur que no m'ho publicarien. Tanmateix, amb quins criteris es pot afirmar que *Pilar Prim* és «la gran novel·la de la comarca»? Per què s'ha de buscar «grans obres de...»? Si es vengués *La plaça del Diamant* com la gran novel·la de Barcelona o *Pedra de tartera* com la del Pallars Sobirà, no s'estarien amagant altres novel·les que potser tenen la mateixa —o potser més— qualitat literària?

Dins de la literatura catalana, sota la capa mediàtica, hi ha una relació de bons autors i obres. La gent que pertany a aquesta capa sol ignorar tant aquestes obres com els seus autors, però el que no ha de ser és que les faci ignorar als lectors. Sobre Cerdanya s'ha escrit molt i bé. A la meva antologia *Rufaca de paraules* (Lleida: Pagès Editors, 2006) hi ha més de dos-cents autors i de dues-centes cites d'obres publicades.

Que es menystingui aquest col·lectiu no mediàtic ho puc arribar a entendre —no acceptar— en aquesta societat actual, seduïda pel culte a l'èxit, a la imatge, al resultadisme, al que «ara toca»... No obstant això, el pitjor és que es tergiversi la realitat, que s'amagui amb cortines maximalistes com que *Pilar Prim* és la gran novel·la de la comarca. Potser sí que l'és... o potser no, depèn de com es miri i de qui ho afirmi, i depèn també de si es busquen «grans novel·les de...» o senzillament bones novel·les.